

γαλατσιάζω, ιδ. *γαλατίζω*.

γαλατσίδα ή, *γαλατίδα* Λεξ. Γαζ. (λ. *τιθύμαλος*)
γαλακίδα Πελοπν. (Μάν.) *γαλατσίδα* κοιν. *γαλαντζίδα*
 Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσίνοχ.) *γαλαξίδα* Πελοπν.
 (Ἀρκαδ.) *χαλατσίδα* Εὐβ. (Κουρ.) *γαλαξ-ξίδα* Καλαβρ.
 (Μπόβ.) *γαλατσ'δ* Πάρ. (Λεῦκ.) *γαλασίδα* Ἀνδρ. Μύκ.
 Σύμ. Τήν. ἄλατσίδα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἄγαλασίδα Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλατίδα*, ὁ ἔκ τοῦ ἀρχ. *γαλακτίς*.

1) Πᾶν χόρτον ἔχον γαλακτώδη ὀπὸν (ιδ. ΜΣτεφανίδ. Ὁρολογ. Δημῶδ. 1, 7), ὅθεν ἡ πρόληψις ὅτι τινὰ τῶν φυτῶν τούτων *κατεβάξουν γάλα* εἰς τὰς θηλαζούσας γυναῖκας, συνών. *γαλατόχορτο* α) Οἱ τῶν ἀρχαίων τιθύμαλοι, οἱ νῦν κοινῶς *φλόμοι* καλούμενοι, τοῦ γένους τοῦ εὐφορβίου (*euphorbia*) τῆς τάξεως τῶν γρομφαδιωδῶν (*scrofulariaceae*), χορτώδη ἢ δενδρώδη φυτά, καὶ τούτων εἰδικώτερον τὰ μικρὰ ἐτήσια (ζιζάνια) μὲ ὀπὸν δηλητηριώδη χρήσιμα πρὸς ἄγγραν ἰχθύων, ἥτοι εὐφορβιον τὸ ἡλιοσκοπίον (*euphorbia helioscopia*), ὁ ἡλιοσκοπίος τιθύμαλος τοῦ Διοσκουρίδου, συνών. *φλόμος*, εὐφορβιον ὁ κυπαρισσίας (*euphorbia kyparissias*), εὐφορβιον ὁ χαράκας (*euphorbia characias*), ὁ ἄρρην τιθύμαλος τοῦ Διοσκουρίδου, συνών. *φλόμος*, εὐφορβιον τὸ Γεραρδιανὸν (*euphorbia Gerardiana*), εὐφορβιον ὁ παραλίας (*euphorbia paralias*), ὁ παραλίας τιθύμαλος τοῦ Διοσκουρίδου, συνών. *πελαγίδα*, εὐφορβιον ὁ πέπλος (*euphorbia perplus*), ἡ πέπλος τοῦ Διοσκουρίδου, συνών. *γαλασιδάκι* 2, εὐφορβιον τὸ χαλέππιον (*euphorbia alerpicca*), ἡ τοῦ Διοσκουρίδου πιτυοῦσα, εὐφορβιον ὁ μυρσινίτης (*euphorbia myrsinites*), ὁ θήλυς ἢ μυρσινίτης τιθύμαλος τοῦ Διοσκουρίδου, εὐφορβιον τὸ διτταδενῶδες (*euphorbia biglandulosa*), εὐφορβιον ἡ χαμαισυκή (*euphorbia hamaesyce*), ἡ τοῦ Διοσκουρίδου χαμαισύκη, εὐφορβιον τὸ δενδροειδὲς (*euphorbia dendroides*), συνών. *ἀτσουμαλέα*, *ἀτσουτσούμαλ-λος*, *γαλόχορτο* (δι' ὃ ιδ. *γαλατόχορτο*), εὐφορβιον τὸ σιλβατικὸν (*euphorbia silvatica*), συνών. *γαλατσίδι*, ἐνθ' ἂν. β) Φυτὰ τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (*compositae*), ἥτοι πικριδίων τὸ πικροειδὲς (*picridium picroides*), συνών. *ἄγρια γαλατσίδα*, *ἄγρια πικραλίδα*, *λαγόψωμο*, εἶδη ζόχου (*sonchus*), εἶδη θριδάκος (*lactuca*), συνών. *μαρούλι*, εἶδη κιχωρίου (*cichorium*), συνών. *ραδίκι*, εἶδη κρηπίδος (*crepis*), συνών. *πικραλίδα*, ἰδίως κρηπίς ἢ Διοσκουρίδειος (*crepis Dioscoridi*) καὶ τὸ φυτὸν μελανόφυλλος ἢ ρεζεδόφυλλος (*scorzonera resedifolia*) πολλαχ. Πβ. *ἀγριορραδίκι* 3.

γ) Ἀστεροκέφαλος ἢ θαλασσία (*scabiosa maritima*) τῆς τάξεως τῶν διψακωδῶν (*dipsacaceae*) πολλαχ. δ) Τὸ φυτὸν περιπλοκάς ἢ Ἑλληνική (*periploca Graeca*) τῆς τάξεως τῶν Ἀσκληπιαδωδῶν (*Asclepiadaceae*). Συνών. *περικοκλάδι*. 2) Αἱ τῶν ἰχθύων σπερματοθῆκαι κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς φοιήκας τῶν θηλέων ἰχθύων Σύρ. Μακεδ. κ. ἄ. [* *]

γαλασιδάκι τό, Ἀθῆν. Θεσσ. Ἰων. (Κρήν.) Πελοπν. (Ναύπλ.) ἄλασιδάκι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *γαλατσίδα* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄκι.

1) Μικρὰ *γαλατσίδα*, ὁ ιδ., Νάξ. (Ἀπύρανθ.) 2) Τὸ φυτὸν εὐφορβιον ὁ πέπλος (*euphorbia perplus*) Ἀθῆν. Θεσσ. Ἰων. (Κρήν.) Πελοπν. (Ναύπλ.) Συνών. *γαλατσίδα* 1 α.

γαλασιδάρα ή, ἁμάρι. ἄλασιδάρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *γαλατσίδα* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄρα, δι' ἣν ιδ. - ἄρος.

Μεγάλη *γαλατσίδα*, ὁ ιδ.

γαλατσίδι τό, Ἀθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλατσίδα*.

Τὸ φυτὸν εὐφορβιον τὸ σιλβατικὸν (*euphorbia silvatica*). Συνών. *γαλατσίδα* 1 α.

γαλασιδόγαλα τό, Λεξ. Βλαστ. 446.

Ἐκ τῶν οὐσ. *γαλατσίδα* καὶ *γάλα*.

Ὁ γαλακτώδης ὀπὸς τοῦ φυτοῦ *γαλατσίδα*, ὁ ιδ.

γαλασιδοπόρριχο τό, ἁμάρι. ἄλασιδοπόρριχο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλατσίδα* καὶ τοῦ ἁμαρι. οὐσ. *ἀπορρίχι*, δι' ὃ πβ. *ἀπορρίχνω* 3 γ.

Ὁ βλαστὸς τοῦ φυτοῦ *γαλατσίδα*, ὁ ιδ.

γαλασιδόχορτο τό, πολλαχ. *γαλατσ'δόχορτου* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *γαλατσίδα* καὶ *χόρτο*.

Διάφορα ἀγριόχορτα ἔχοντα γαλακτώδη ὀπὸν. Πβ. *γαλατσίδα*.

γαλατσίνα ή, Κάρι. Σύμ. *βαλατσίνα* Κάρι. ἄλατσίνα Κάρι.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλατσίδα* δι' ὑποκαταστάσεως τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἰδα διὰ τῆς - ἵνα. Πβ. καὶ *γαλατσήθρα*, *γαλατσούδα*.

Τὸ φυτὸν *γαλατσίδα*, ὁ ιδ.

γαλατσίτι τό, Πελοπν. (Παππούλ. Πυλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλατσίτης* ἢ *γαλατσίτα*, δι' ὃ ιδ. **γαλατίτης*.

Εἶδος μύκητος. Συνών. **γαλατίτης* 1.

γαλατσούδα ή, Εὐβ. (Ὁρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλατσίδα* ὑποκατασταθείσης τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἰδα διὰ τῆς - οὔδα. Πβ. καὶ *γαλατσήθρα* καὶ *γαλατσίνα*.

Τὸ φυτὸν *γαλατσίδα*.

γαλάτωμα τό, *γαλάχτωμα* Χίος *γαλάτωμα* Πελοπν. *γαλάτουμα* Στερελλ. *γαλάτωμα* Κῶς.

Ἐκ τοῦ ρ. *γαλατώνω*.

1) Ἡ γαλακτώδης σύστασις τῶν σιτηρῶν πρὸ τῆς πλήρους ὀριμάνσεως Κῶς Πελοπν. Στερελλ.: *Εἶναι ἀπάνω 'ς τὸ γαλάτωμα τὰ γεννήματα* Πελοπν. *Τὰ στάχυα εἶναι 'πάνω 'ς τὸ γαλάτωμα* Δους Κῶς. 2) Τὸ γαλακτόχροον ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος Χίος. Συνών. *γαλαχτιά* 1, *γαλάχτης*, *γαλάχτισμα* 2. 3) Διάλυμα ἀλεύρου εἰς θερμὸν ὕδωρ παρεχόμενον ὡς τροφή εἰς τὰ ζῶα εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετὸν Χίος.

γαλατώνω, *γαλαχτώνω* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Πόντ. (Χαλδ.) Ρόδ. Σύρ. *γαλατώνω* Κρήτ. Λέρ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Καλάμ. Κλουτσίνοχ. Λακων. κ. ἄ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) κ. ἄ. — Λεξ. Αἰν. *γαλατών-νω* Ρόδ. *γαλατώνου* Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. *γαλατσώνω* Κῶς Πάτρ. Σύμ. Χίος κ. ἄ. — Λεξ. Μπριγκ. *γαλατσώνου* Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γάλα*.

Α) Μετβ. 1) Παρέχω γάλα Πελοπν.: *Γαλατώνω τὸ παιδί ν' ἀποκοιμηθῇ*. 2) Ἀναμειγνύω ὡς ἄρτυμα γάλα, ἐπὶ τροφῶν ἐν γένει Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ.

Τραπ. Χαλδ.) Σῦρ.: *Γαλατώνω τὰ κορασίτας* Χαλδ. *Γαλατώνω τὴ θιβράν* (σουπάν) αὐτόθ. *Γαλαχτώνω τ' ἀλεύρι καὶ κάνω τραχανᾶ* Σῦρ. 3) Λερώνω, ρυπαίνω μὲ γάλα Κρήτ. Πόντ. (Ἀμισ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἀσ' σὰ χορ-τάρᾱ ἐγαλακτῶσαν τὰ θέρᾱ μ'* (ἀπὸ τὰ χόρτα ἀλείφθησαν μὲ γάλα τὰ χέρια μου) Χαλδ. *Ἐγαλάτωσα τὰ χέρια μου καὶ βγάνουνε θρασά* (δυσοσμίαν) Κρήτ. *Ἐγαλάτωσαν τὰ λώματα τ'* (τὰ ροῦχα του) Τραπ. *Τὸ μωρὸ ἐγαλάτωσε τὰ θέρᾱ ὅτε* (τὰ χέρια του) Ὁφ. 4) Ἐπιχρίω διὰ διαλελυμένης ἀσβέστου, ἀσπρίζω, ἀσβεστῶνω Λέρ. Πάτμ. Πελοπν. (Καλάμ. Λακων. κ. ἁ.) Ρόδ. Σύμ. Χίος κ. ἁ.—Λεξ. Μπριγκ.: *Κάθε Λαμπρὴ γαλατσώνουν τὰ σπίτια* Πάτμ. 5) Ὑπορρίπτω κατ' ὀλίγον ὕδωρ εἰς τὴν ζύμην, τὴν ὁποίαν ζυμώνω Πελοπν. (Καλάβρυτ.): *Γαλαχτώνω τὸ ψωμί.* Β) Ἀμτβ. 1) Πληροῦμαι γάλακτος, ἐπὶ τῶν μαστῶν γυναικῶν καὶ ζῳῶν Κρήτ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσιογ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Ρόδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἁ.: *Ἀρχινάει νὰ γαλατώνῃ ἡ γίδα Κλουτσιογ. Γαλατώνου δὲ βυζά τζης* Κρήτ. *Ἐγαλάτωσε τὸ ζῷ Ὁφ. Γαλάτουσαν τὰ πράματα* Αἰτωλ. *Γαλαχτώνουν οἱ προβατίνες* Καλάβρυτ. Μετοχ. *γαλατωμένος*, ὁ ἀποδίδων πολὺ γάλα, ἐπὶ ζῳῶν Πόντ. (Χαλδ.): *Γαλατωμένον πρόβατον-χτήνον* (ἀγγελάδα). Συνών. *γαλατεύω*. 2) Λαμβάνω γαλακτώδη σύστασιν, ἐπὶ τῶν σιτηρῶν πρὸ τῆς πλήρους ὀριμάνσεως καὶ στερεοποιήσεως τοῦ καρποῦ Κῶς Μακεδ. (Καταφύγ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. κ. ἁ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἁ.—Λεξ. Αἰν.: *Γαλάτωσε τὸ σπαρτὸ* Καλάβρυτ. *Τὰ στάχυα γαλατσώνουν* Κῶς *Στάχυα γαλατσωμένα* αὐτόθ. *Τὰ στάχυα τὸν Ἀπρίλ' γαλατών'νι* Αἰτωλ. 3) Ὀριμάζω Πόντ. (Χαλδ.): *Τ' ἀχράδᾱ ἐρχίνεσαν νὰ γαλαχτών'νε.*

γαλαύτα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλευτής* ἀντὶ *γαλεύτα*. Ἡ τοῦ τόνου μετακίνησις πιθανῶς κατὰ τὸ *λεκάνη*.

Πηλίνη λεκάνη εὐρεῖα καὶ ἀβαθής. Ἐντὸς τοιούτων λεκανῶν κατανέμουν οἱ ποιμένες τὸ γάλα διὰ νὰ σχηματισθῇ ὁ ἐπίπαγος.

γαλαντίδι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλαύτα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ίδι*.

Πήλινον δοχεῖον χρησιμεῖον εἰς μεταφορὰν φαγητοῦ εἰς τοὺς ἔξω τοῦ χωρίου μένοντας ποιμένας.

γαλαφόρος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) — Αἰθέρου Τραγοῦ-δια τῶν Ἑλλήνων 2(1952) 294. Θηλ. *γαλαφόρα* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἁ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γάλα* καὶ τοῦ ρ. *φέρω*. Ὁ σχηματισμὸς κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντὶ *γαλατοφόρος*.

1) Ὁ ἔχων πολὺ γάλα καὶ συνεκδοχικῶς ὁ ἔχων στήθη μεγάλα, ἐπὶ γυναικὸς Πόντ. (Τραπ.) — Αἰθέρος ἔνθ' ἄν.: ἄσμ.

Νασὰν τὴ μάγναν ποῦ γεννᾷ τὰ τράντα χρόνᾱ μίαν κ' εὐτάει υἱὸν Τραντέλλεον καὶ νύφην γαλαφόρον

Τραπ.

Ποιὰ εἶν' σὰν τὴ μάγνα ποῦ γεννᾷ τὰ τράντα χρόνᾱ μία καὶ κάνει γιὸ Τριαντατέλλεον καὶ νύφη γαλαφόρο; Αἰθέρος ἔνθ' ἄν. Τὸ θηλ. *Γαλαφόρα* ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παραγωγῆς πολὺ γάλα καὶ ὡς ὄνομα ἀγγελάδος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) 2) Ὁ λευκὸς ὡς τὸ γάλα Ποντ. (Χαλδ.): ἄσμ.

Ἡδρεν ἡ ψή μ' ντ' ἐράευσεν, ἄρ' τὴν ἀγάπ' ντ' ἐθέλ'να, κορ'τζόπον δωδεκάχρονον κί ἀρχοντοφανηγμένον, τρυγόναν κατατόρνευτον, ἀσπρεσαν, γαλαφόραν

(ἀρχοντοφανηγμένον = ἔχον ἀρχοντικὴν, πλουσίαν ἐμφάνισιν) Χαλδ.

γαλαχτάκι τό, Πελοπν. (Μάν.) *γαλαχτάκ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. **γαλαχτός* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *άκι*.

Πόα τις τῆς τάξεως τῶν καρποφυλλωδῶν (caryophyllaceae).

γαλαχτερίδι τό, Πελοπν. (Μάν.) *γαλαχτερίδ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλαχτερός*, δι' ὃ *γαλατερός*, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ίδι*.

Ἄρνι τὸ ὁποῖον ἀκόμη θηλάζει. Συνών. *βυζαστάρι* 1, *βυζασταροῦδι*, *βυζασταρώνι*. Πβ. καὶ *βυζαλιχτέριν*.

γαλάχτης ὁ, Παξ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. *γαλαχτής* < *γαλαχτίζω*.

Τὸ ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος. Συνών. *ιδ*. ἐν λ. *γαλάτωμα* 2.

γαλάχτι τό, Ἀθῆν. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γαλαχτίζω*.

Τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον χύνεται εἰς τὴν μαλασσομένην ζύμην διὰ νὰ μαλαχθῇ κολύτερα ἐνθ' ἄν.: *Τὸ ψωμί θέλει πέντε ἔξι γαλάχτια γιὰ νὰ γένη καλὸ* Καλάβρυτ.

γαλαχτιά ἡ, Ἀνδρ. Εὐβ. (Αὐλωνάρι. Κάρυστ. Κουρ.) Κύν. Μύκ. Σῦρ. Τήν. κ. ἁ. ἄλαχτιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **γαλαχτός* ἢ τοῦ οὐσ. *γαλάχτι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ιά*.

1) Τὸ γαλακτόχρουν ἀπόπλυμα τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος Ἀνδρ. Κύν. Μύκ. Σῦρ. Τήν. κ. ἁ. Συνών. *γαλάτωμα* 1, *γαλάχτισμα* 2. β) Διάλυμα ἐν ὕδατι ἀλεύρου ἢ πιτύρων παρεχόμενον ὡς τροφή εἰς τοὺς χοίρους Ἀνδρ. Εὐβ. (Αὐλωνάρι. Κάρυστ. Κουρ.) Κύν. Τήν. γ) Μυζήθρα νωπὴ διαλυομένη εἰς ὕδωρ ψυχρὸν μετὰ ἡ ἄνευ ζαχάρεως καὶ πινομένη ὡς ποτὸν δροσιστικὸν Μύκ. 2) Διαλελυμένη εἰς ὕδωρ ἄσβεστος χρήσιμος εἰς τὸ ἄσπρισμα τοίχων καὶ ἄλλων ἐπιφανειῶν Ἀνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) β) Τὸ διὰ διαλελυμένης ἀσβέστου ἄσπρισμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) 3) Ἐπίφάνεια θαλάσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιπλέει ἐρυθροπὸν ἀργιλλῶδες στρώμα κατόπιν χειμαρρώδους βροχῆς Σῦρ.

γαλαχτίζω πολλαχ. *γαλαχτίζον* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *γαλαχτίζω* Πάρ. (Λεῦκ.) *γαλαφτίζω* Πελοπν. (Κυνουρ.) ἄλαχτίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ὀυσαχτίζω Νάξ. (Φιλότ.) *γασαχτῶ* Νάξ. (Βόθρι.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. *γαλακτίζω* = εἶμαι λευκὸς ὡς τὸ γάλα.

1) Ἀλείφω, ἀσπρίζω ἐπιφάνειαν δι' ἀσβέστου διαλελυμένης ἐν ὕδατι πολλαχ.: *Γαλαχτίζω τὸ σπίτι-τὸν τοῖχο-τὴν αὐλὴν* κττ. Συνών. *ἀλείφω* Α 3, *ἀσβεστῶνω* 1, *ἀσπρίζω* Α 1, *ἀσπρογειάζω*, *χρίω*. 2) Μάσσω τὴν ζύμην ὑπορρίπτων ὕδωρ διὰ νὰ γίνῃ μαλακωτέρα καὶ κατάλληλος εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτων Ἀθῆν. Πελοπν. (Βυτίν. Καλάβρυτ. Κορινθ. Κυνουρ.) κ. ἁ.: *Γαλάχτισα τὸ ψωμί πέντε ἔξι χέρια* Κορινθ. *Γαλαχτίζω τὴ ζύμη γιὰ νὰ γίνῃ καλὴ* Ἀθῆν.

γαλάχτισμα τό, πολλαχ. *γαλάφτισμα* Πελοπν. (Κυνουρ.) ἄλάχτισμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γαλαχτίζω*.

